

OBRA, GARRAIO ETA KOMUNIKAZIOKO FUNTSEN ELKARKETAREN ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA DFB/BFA OTC
Titulua	Titulua
Data(k):	<ul style="list-style-type: none"> - Obrak: 1643 - 1999 - Garraioak: 1767 - 1976 - Komunikazioak: 1800 - 1966
Deskribapen maila	Funtsak elkartzea
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> - Metro linealak: 890 m/l. - Katalogatutako espedienteen kopurua: <ul style="list-style-type: none"> - Obrak: 9342 - Garraioak: 112 - Komunikazioak: 3192 <p>Dokumentazioaren zati handiena katalogatu gabe dago oraindik, baina inbentarioa informatizatu egin da eskuragarri eta aurkitzeko moduan egoteko. Hala ere, dokumentuak katalogatuta ez daudenez, ez dira zehatz-mehatz bereizi aurreko dokumentu-tipologietako batean; beraz, ezin dugu zehaztu zer tipologiatakoak diren.</p> <p>Inbentarioan sartu diren dokumentu-kopurua: 28153.</p> <p>Papera.</p>

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Bizkaiko Foru Aldundia
Instituzio historia	<p>Funtsen elkartze horrek Aldundiak obra publikoen sustapenaren, beren eraikinetan egindako obren, garraio publikoaren eta komunikazioen kudeaketan dituen eskumenei egiten die erreferentzia.</p> <p>Funtsen elkartzeari lotutako dokumentazio-motari erreparatuta ikus daitekeenez, Bizkaiko Aldundiak eskumen handiak izan ditu, lehenik foruetatik eratorriak eta ondoren kontzertu ekonomikotik eratorriak, mendeetan zehar hartu duen izena edozein izanda ere.</p>

Instituzio historia	<p>Eskumen garrantzitsu horiek, araubide erkideko aldundiek izan ez dituztenak, botere handia eman diote lurralde historikoan gai ekonomikoak kudeatzeko eta horietan esku hartzeko.</p> <p>Gertakari horiek obra publikoak, garraioa eta komunikazioak sustatzeko hartutako ekimenen bidez egiaztatu daitezke. Batik bat, lurraldearen barruan eta kanpoko harremanetan jarduera ekonomikoak sustatzeko ekimen bereziak dira. Hala, garraio publikoa eta pribatua sustatzeko politikak, bideak, errepideak eta trenbideak eraikiz, funtsezkoak izan dira lurralde historiko osoa eta kanpoko egituratzeko.</p> <p>Funtsezkoak izan ziren Urduñan barrena Bilbo eta Gaztela lotzen zituen errege-bidearen eraikuntza eta lurraldearen barnealdea kostaldearekin egituratzen laguntzen zuten beste bide batzuen eraikuntza.</p> <p>Argi eta garbi ikusi zen XIX. mendetik aurrera Bizkaiko Aldundia trenbideen eraikuntzaren sustatzaile nagusia bihurtu zenean, era guztietako salgaien merkataritzari irteera emateko, meatzaritza- eta siderometalurgia-ekoizpenari lotutakoak barne.</p> <p>Obra publikoak ere funtsezkoak izan dira lurraldearen historian zehar, hala nola ur-kanalizazioak, komunikazio-bideen eraikuntza, zerbitzu publikoko eraikinen eraikuntza eta abar, eta horiek guztiak funtsezkoak izan dira Bizkaiko modernizazio sozial, ekonomiko eta kulturalan.</p>
Artxibo historia	<p>Funtsen elkarketa honen artxibo historia, batez ere, Bizkaiko Aldundiak historian zehar izan dituen eskumen eksklusiboen ondorioz sortu da.</p> <p>Obra, garraio eta komunikazioetako dokumentazioan obrei buruzko gaiak sartzen dira, bereziki izaera publikokoak, mendiekin, errepide eta bideekin, trenbideekin, portuekin, hidraulikekin, instalazio elektrikoekin eta aireportuekin lotutakoak; lurreko, itsasoko, trenbideko eta aireportuetako garraioei buruzko dokumentazioa ere badago, eta komunikazioei dagokienez, funtsezkoa da posta eta telegrafoak garatzea.</p>

Artxibo historia	<p>Obrei dagokien dokumentu-zatiak batez ere XVIII. mendetik XX. Menderako garaia hartzen du, eta bide eta errepedeei buruzko lehenagoko dokumenturen bat ageri da. Dokumentu-serie honi lotutako dokumentazio gehiena obra publikoena da, batez ere bideekin eta errepedekin lotutakoak. Dokumentu-serie honetako gainerako dokumentazioa XIX. eta XX. mendeetakoa da batez ere.</p> <p>Garraioei dagokien dokumentu-zatia XIX. eta XX. mendei dagokie batez ere, baina lurreko garraioei eta nabigazioari buruzko dokumentazioak badu lehenagoko dataren bat.</p> <p>Bestalde, komunikazioei dagokien dokumentazioa XIX. eta XX. mendei dagokie, jakina, posta, telegrafo eta telefonoi buruzko gaiak baitira.</p> <p>Bizkaiko Foru Agiritegi Historikora iritsi aurretik, 1878a baino lehenagoko zati historikoan, dokumentazio hori Gernikako Juntetxeko Agiritegian, Foru Liburutegian eta sortu ziren Bizkaiko Foru Aldundiko sailtako bulegoetan egon zen.</p> <p>Ez dugu ahaztu behar Bizkaiko Foru Aldundia, edozein motatako gainerako erakunde publikoak bezala, administrazio-prozesu konplexu bat hasi zuela XIX. mendearen erdialdetik aurrera, estatu liberal eta zentralistatik abiatuta ezarri zen burokratizazio administratibo handiagoari lotuta.</p> <p>Obrei buruzko dokumentazioa ematen duten erakunde eta/edo sail horien artean, hauek dira dokumentazioaren zatirik handiena sortzen dutenak: Kontularitza Orokorra, Bideen Zuzendaritza Batzordea, Bizkaiko Gobernu Zibila, Errepideen Bulegoa, Sustapen Atala, Justizia Idazkaritza, Bizkaiko Jaurerriko Diruzaintza Nagusi Sindikoa eta Prokuradore Nagusia.</p> <p>Bestalde, garraioen dokumentazioa eta komunikazioena Bizkaiko Aldundiak berak eta Bideen Zuzendaritzak eman dituzte batez ere.</p>
Sarrera modua	1987tik aurrera lekualdatu zen Bizkaiko Jaurerriak 1878 arte sortutako dokumentazioa, Gernikako Juntetxeko Artxiboan gordeta zegoena, eta ondoren Bizkaiko Foru Aldundiak sortu zuena, Bilboko Foru Liburutegian zegoena, bai eta beste erakunde batzuen eskumenen transferentzia bidez jasotakoa ere: Euskadiko Estatu eta Gobernu Autonomoa.

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	Bizkaiko Jaurerriko erakundeek eta Aldundiak sortutako agiritegi historikoko dokumentazioa, jasotakoa.
Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.
Sarrera berriak	Transferentzia bidezko sarrera berriak gerta daitezke.
Erakundea	<p>Dokumentazioaren antolaketa probintzia-aldundietako artxibozainen lantaldearen sailkapen-koadroan oinarrituta egin da, eta beharrezko serieak zabaldu eta aldatu dira, lurralde erkidearen aldean Bizkaiko Foru Aldundiari dagozkion eskumen kopururik handiagoaren ondorioz.</p> <p>Funts-multzo honen dokumentazioa katalogatzeko erabilitako koadroaren serieak obrei, garraioei eta komunikazioei dagozkienak dira.</p> <p>Obretako serieek honako jarduketa hauek hartzen dituzte:</p> <ul style="list-style-type: none">– Probintziako eraikin eta instalazioetako obrak: 362 dokumentu 1654 eta 1999 bitartekoak.– Herri Lanak: 8980 dokumentu 1643 eta 1936 bitartekoak. <p>Garraioetako serieek honako jarduketa hauek hartzen dituzte:</p> <ul style="list-style-type: none">– Lurreko garraioak: 65 dokumentu 1767 eta 1976 bitartekoak.– Nabigazioa: 20 dokumentu 1767 eta 1929 bitartekoak.– Trenbideak: 19 dokumentu 1846 eta 1969 bitartekoak.– Aireko garraioa: 8 dokumentu 1936 eta 1969 bitartekoak. <p>Komunikazioetako serieek honako jarduketa hauek hartzen dituzte:</p> <ul style="list-style-type: none">– Zuzendaritza-organoak: 21 dokumentu 1874 eta 1875 bitartekoak.– Posta: 1343 dokumentu 1800 eta 1928 bitartekoak.– Telegrafoak: 1824 dokumentu 1846 eta 1932 bitartekoak.– Telefonoak: 4 dokumentu 1912 eta 1966 bitartekoak. <p>Dokumentazio guztia ordenatuta dago Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa hartzen duen eraikinean dauden kutxetan.</p>

Erakundea	Inbentariatutako dokumentazioaren zatiak 28153 dokumentu ditu gutxienez, 1639tik 1990era bitartekoak.
-----------	---

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreproduktzio baldintzak	Erreproduktzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.
Deskribapen tresnak	<p>Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren Administrazio Funtsean honako hauek erabiltzen dira:</p> <ol style="list-style-type: none"> Sailkapen koadroa. ARWE datu-basea, artxioboari buruzko informazioa kudeatzeko. Hainbat sarbide-puntu eta onomastika-, toponimia- eta gai-indize ditu. ARIT datu-basea, kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sarbide berarekin. <p>Bai katalogatuta dagoen dokumentazioaren zatia, bai inbentariatuta dagoena, eskuragarri dago jendearentzat, legeek zehaztutako salbuespenetan izan ezik.</p>

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	<p>Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoan bertan, dokumentazioaren zati bat digitalizatzen ari dira. Dokumentazio hori Internet bidez eskura daiteke, ARIT datu-basearen bidez.</p> <p>Dokumentazioaren zati baten kopia digitalizatuak daude, baina digitalizazio-prozesua gauzatzen ari da; beraz, zehaztuko dugun informazioa zabaldu egingo da.</p> <p>Obretako dokumentazioaren artean 800 dokumentu digitalizatu dira, 1643 eta 1999 artekoak. Digitalizatutako dokumentazioa honela banatzen da dokumentu-tipologien arabera:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Probintziako eraikin eta instalazioetako obrak: 69 dokumentu. – Herri Lanak: 731 dokumentu.

Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	<p>Garraioetako dokumentazioaren artean 38 dokumentu digitalizatu dira, 1767 eta 1872 artekoak. Digitalizatutako dokumentazioa honela banatzen da dokumentu-tipologien arabera:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Lurreko garraioak: 18 dokumentu. – Nabigazioa: 17 dokumentu. – Trenbideak: 3 dokumentu. <p>Komunikazioetako dokumentazioaren artean 5 dokumentu digitalizatu dira, 1800 eta 1873 artekoak. Digitalizatutako dokumentazioa honela banatzen da dokumentu-tipologien arabera:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Posta: 4 dokumentu. – Telegrafoak: 1 dokumentu.
Lotutako deskribapen unitatea	Obrekin, garraioekin eta komunikazioekin zerikusia duten dokumentu-iturriak daude BFAHren atal guztietan, batez ere Udal sailean eta sail judizialean.
Argitalpenei buruzko oharra	<ul style="list-style-type: none"> – Bizkaiko Foru Aldundia, (1997). Bizkaiko ondare historikoaren hamar urteko kudeaketa. Kultura Saila. Ondare Historikoaren Zerbitzua. – Cifuentes Pazos, José Manuel (2002). “El Archivo Histórico Administrativo de la Diputación Foral de Bizkaia”. Dokumentu Ondarearen Kudeaketari buruzko III. Jardunaldietako Aktetan. Probintzia-administrazioaren artxiboak: Aldundiak, Gobernu Zibilak, Ordezkaritzak, Audientziak, Probintzien historikoa. Kordoba, 2002ko urriaren 28tik 30era. (329 – 338. or.)

Oharren arloa

Oharrak	
---------	--

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4, S.L. enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko Bizkaiko Administrazioaren atalerako egindako deskribapena, enpresako teknikariak gainbegiratuta.
Arauk edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Deskribapen Artxibistikorako Nazioarteko Arau Orokorra. Deskribapen Arauen Batzordeak 1999ko irailaren 19an Stockholmen (Suedia) egindako Artxiboen Nazioarteko Kontseiluan onartua. Madril. 2000.

Deskribapenaren data	2020/01/20
----------------------	----------------------------